

čini, če to predlaga dotični zbor. V področje mirovniških sodnikov spadajo pravde do 40 kron ali 20 gl., ne vstevši troške in obresti in dovoljevanje mobilijarnih eksekucij na podlagi sodb mirovniških sodnikov. Razven tega bodo ti sodniki prevzeli vsa opravila občinskih posredovalnih uradov. Mirovni sodniki bodo državni, ali brezplačni uradniki. Imenoval jih bode pravosodni minister na predlog višjesodnih predsednikov in sicer za dobo treh let. Mirovni sodnik zamore postati vsakdo, ki je star 30 let, ki zna pisati in brati ter more biti voljen v občinski zastop. Ničnostna pritožba zoper sodbo mirovnega sodnika je nedopustna; vendar pa more s sodbo nezadovoljna stranka v teku osmih dnij zahtevati, da se pravda odstopi rednemu sodišču v razsodbo.

To so glavne misli tega postavnega načrta o mirovniških sodnikih. Ako ta načrt postane kedaj postava, bode s tem gotovo nekoliko olajšano okr. sodnijam, pa tudi prebivalstvu, posebno na kmetih; toda le takrat, ako bodo možje, izbrani za mirovne sodnike, skozi in skozi možje — poštenjaki!

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

V bogoslovju Kosar marljivo obiskuje tudi gospodarska predavanja in jih z najboljšim uspehom dovrši. Ležijo pa vsa šolska spričevala od 3. razreda ljudske šole sem pred nami, in koncem njegovih šolskih let se enkrat zatrdimo, da v vseh ni najti nobenega družega reda, kakor izvrstnega.

III. Kosar novomašnik in kaplan.

Lavantinski bogoslovci imeli so tačas svoje šole še v Celovcu. Bili so torej za nje dnevi največjega veselja, kedar so prišli po dovršenem bogoslovju v Šent-Andraž k svojemu škofu na posvečenje. Med prvimi, katere je Slomšekova škofovska roka posvetila (l. 1846), bil je tudi Kosar. Posvečenci bivali so tiste dni prav v škofovem dvorcu in so tudi obedovali pri knežji mizi. Kosar se hvaležno spominja tistih srečnih ur in piše: »Ob prihodu povedali so nam škof hišni in dnevni red; skoro ves čas bil je razdeljen med nauke in molitve. Pri mizi vedeli so kaj kratkočasnega povedati, in če so nas v vrtu srečali, razlagali so nam prijazno imena krajev in cerkev okolice. Vse molitve so z nami opravljali in med molitve lepe nauke za prihodnje življenje vpletali. Večer smo imeli v njihovi kapelici večerno molitev, ki se je končala z litanijami in blagoslovom. Ko se nismo upali pri blagoslovu pesmi zapeti, zadoni nenadoma s kora škofov čisti in mili glas, in vsi smo radostno za njimi peli: Sveto, sveto».

Večer pred subdijakonatom pokličejo škof Kosarja kakor tudi druge posvečence na razgovor. V prijaznem pogovoru se enkrat preskušajo njegov poklic. Pobožnega mladika obhaja neki sveti strah stopiti v svestišče: »Kaj moreš ti, škof?« Toda škof ga opo-
 »Kaj moreš ti, škof?« Toda škof ga opo-
 »Kaj moreš ti, škof?« Toda škof ga opo-

dosti čakati do 15. septembra, dokler ni dovršil svojega 23. leta.

Začetkom mesca septembra se torej zopet poda v Šent-Andraž, kjer je bil v nedeljo po mali Gospojnici v stolnici slovesno v mašnika posvečen. Nikdar nam ni mogel dosti dopovedati, kako se je te presrečne dneve grel v solnce vroče ljubezni svojega višjega pastirja. Ko Kosar odhaja, še enkrat stopi pred svojega škofa, da si sprosi njegovega blagoslova. Slomšek mu podaja za slovo: »Priročno knjigo za duhovnike« od sv. Alfonza Ligv., v katero so lastnoročno zapisali besede: »Opominjam te, da obujaš milost božjo, katera je v tebi po pokladanju mojih rok. (II. Tim. 1, 6.) — Preljubljenemu mašniku Franu Kosar — Anton Martin, škof.«

V spomin † župnika Andreja Repiča.

(Konec.)

Ni bilo skoraj leta, da ne bi kaj storili za katero cerkev. Kmalu, ko so prišli v Kapele, čakale so jih sitnosti in mnogo dela. L. 1870. je namreč strela vdarila v zvonik podružnice Sv. Trojice in ga popolnoma z zvonovi vred uničila. Z radovoljnimi doneski župljanov se jim je posrečilo, da so preskrbeli res lep zvonik in še precej dobre zvonove l. 1876. Tega leta je bila tudi farna cerkev »Marije Jezerske« lepo poslikana, da se je cerkev na prijaznem gričku vsakemu dopadla, kdor jo je ogledal. Opomniti je treba, da so si mnogo prizadevali, da je bila blagoslovljena kapelica sv. Križa in da se sme v njej maševati.

Tu pa zadene Kapelsko faro hud udarec dne 9. novembra 1880. Tega dne je namreč potres, ki se je potem večkrat ponavljal, zagrebško stolno cerkev močno poškodoval in tudi kapelska farna cerkev je mnogo trpela. Bilo bi predolgo, tukaj na tanko popisovati, koliko naporov so morali gosp. župnik premagati, koliko sitnih pisarij so imeli, da se jim je posrečilo, gosposko pridobiti za popraviljanje cerkve. Mož, kojega je poslalo e. kr. okrajno glavarstvo, se ni niti v cerkev upal ter je predlagal, naj se farna cerkev do tal podere in bližnja podružnica Sv. Trojice služi kot farna cerkev. Tudi cesarski namestnik je prišel še istega leta ter si je ogledal cerkev — tudi ta ni bil za to, da bi se nova cerkev zidala ali vsaj stara poškodovana popravila. Zdaj so si gosp. župnik prizadevali, da so rešili povoljno sitno nalogo, poklicali so najprej izvedene italijanske zidarske mojstre in jih vprašali za svet; ti so cerkev pregledali in spoznali, da se mora le zvonik in tretji del cerkve podreti, ostali zid je pa še dovolj močen. Gospod so imeli zopet mnogo pisarij, da so pridobili gosposko za to namero; istega leta so podrli zvonik, ali cerkev je ostala nedotaknjena cela štiri leta. Leta 1884. so začeli cerkev popravljati. Mnogo so si prizadevali tudi, da je Kapelska občina le polovico stroškov (5150 gl.) za popraviljanje cerkve imela plačati. Pobirali so tudi radovoljnih doneskov po celi škofiji in res znatno svoto v kratkem času nabrali. Tako so l. 1884. 30. novembra cerkev dogotovili, blagoslovili so jo sedanji braslovski gospod dekan, velečastiti gosp. M. Stoklas.

Ako ne bi bili storili rajni gospod župnik nič drugega, kakor da so vkljub mnogim oviram (tudi nekotni domači tarani so jim pri popraviljanju cerkve hudo nasprotni) farno cerkev pozidali in dostojno okrasili, vsakemu dopade, pridobili so s tem veliko kaj na zemlji je bilo njihovo — ni hudobni svet — ne — se je pri cer — storili.

namen: pozneje so pa, kakor že omenjeno, pozvali goreče pridigarje č. oo. lazariste od Sv. Jožefa nad Celjem, da se je obhajal sv. misijon.

Letos so se menili gospod župnik od nas poslovi in stopiti v stalen pokoj v Gradcu. Bolehali so namreč že dolgo časa, letos pa zimi so pa bili zelo nevarno zboleli, ali vendar so še vse svoje opravke na tanko in vestno spolnjevali, kakor poprej, ko so še bili zdravi. Slednjič so se morali uleči in ležali so skoraj 10 tednov, vedno so se pa upali, da ozdravijo; ali božja previdnost je sklenila drugače. Milostljivi Bog je poklical k sebi marljivega delavca v svojem vinogradu. Bolni so trpeli strašne bolečine, pa vse so prenašali voljno in tako so še na smrtni postelji dajali lep vzgled krščanske potrpežljivosti. Kakoršno je bilo njihovo življenje, taka je bila tudi smrt; večkrat so prejeli v svoji boleznini sv. zakramente za umirajoče, svojo blago dušo so izdahnili mirno brez smrtnega boja, udani v voljo božjo dne 8. avgusta ravno opoldne.

Pogreb je bil v petek 10. avgusta. Zbralo se je okoli 20 duhovnikov in mnogobrojna množica ljudstva vkljub slabemu vremenu. Artiški župnik, častiti gosp. J. Brglez, so govorili vernemu ljudstvu in kazali na bogoljubno življenje in plodonosno delovanje umrlega g. župnika.

Rajni gosp. župnik so bili vrl Slovenec (ustanovnik Maticice Slov.) in mašnik po volji božji. Bili so mož trdnega značaja, ali pri vsem tem ponižni, skromni in pobožni, posebno so častili Marijo Devico in v poslednji volji so postavili farno cerkev blažene Device Marije glavnim dedičem svojega premoženja. Naj v miru počivajo!

Gospodarske stvari.

Katere sorte jabelk naj gojimo?

Sadna razstava v Framu je razburila gospodarje domače in sosednje tako zelo, da zdaj slehri veselo o njej govori, ter dobre sklepe dela za bodočnost, govoreč: To ali tisto sorto si bom tudi jaz priskrbel, da bom sadje ložje spečal. «Mi na Goriškem imamo čuda obilno sadja, pripoveduje mi neka gospodinja, pa nič zlahtnih sort, zato ga tudi ne moremo prodati. Če bi le 4 gld. dobili za polovnjak, bi ga radi dali; jabelnica je po pet goldinarjev. Zato so letos celo iz Dupljeke k nam vozili sadje, kjer ima g. Zdrobel svojo postajo. Ta gospod že 13 let prihaja k nam po vsakoršno sadje, ter ga še precej dobro plačuje. Samo letos ga je ponakupil za sedem jezer goldinarjev. Za naš kraj jako lepa svota in pomoč za dačo in obleč.»

Da boš pa jabelke lahko prodal, jih je treba lepo obrati, ne pa stresti ali otepati; posebno pa moraš si oskrbeti dobre, trpežne sorte, o katerih ti je znano, da jih prekupec lahko dalje speča ali v mestih dobro proda. Za domačo rabo je tvoja začrnela »ciganica« (Zigeunerapfel) dobra; ravno tako železarca (Eisenapfel), ki ima dolgo trpežnost, pa cigansko kožo in lice; kupec pa se je boji in kakor pred ciganico beži.

Dragi bralec! tukaj ti postavim nekatera imena takih jabelk, katere naš kupec radostno kupuje in primerno drago plačuje. Cepiče si prav lahko dobiš.

1. Mošančke; znana jabelka, je pri razstavi obdržala prvo mesto. G. Stiegler nam jo posebno priporoča. Je pa tudi že skoro na vsakem sadniku. 2. Rožmarinka je iz Tirolskega priromala in je našemu škrobtelnu ali špicelnu v lice zelo podobna; meso pa je sočnato in preokusno. 3. Robnica (Kantenapfel) ima po

eni strani rob niti podoben, pa jako mili okus, da-si ni dolgo trpežna. Kupec jo ljubi. 4. Kalvil, beli ali zimski, prečudežen sad, ali malo znan. 5. Kanada (Canadaapfel) je priporočljiva jabelka lepega lica in dobrega mesa. Kupec jo rad ima. 6. Zlata »Pepika« (Gold-Pepping), bolj drobna, rodna, celo zolta jabelka, prijetno kisela. 7. Gravensteinarca, bela, rudeče-progasta jabelka, bolj rana, pa jako moštnata in zelo okusna. Je vredna razširjave. Po njej kupec že ob Veliki meši gleda. 8. Ajzarca (Eiserapfel); lepe rudeče pikaste, progaste jabelke, ali trdike, ki obstojijo do Duhovega. 9. Rajnete — vse — so že dobro znane; za veliko stezo si jih oglej, kako se ti prijazno smehljajo. Popotnik in kupec jih rada imata. 10. Kapucinarce, debele, rane, zeleno-progaste jabelke; postanejo rumene, in Bečani jim radi svoje zobe pokažejo. 11. Malajnice (Stettinerapfel); je jako lepa, tudi temnorudeča ali zelenodimasta jabelka; v senci ne dobi lepega lica, zato jo po nekod »butl« imenujejo, pa po krivem, ker je jako okusna, moštnata in zelo trpežna, debela. Kupec se je razveseli. 12. Tofančke so pa vsakemu znane, ki kakti bele device gledajo na mimogredočega popotnika, pa se mu uživati ne dajo, dokler niso obležane okoli Svečnice. 13. Pečarke (Bakapfel) ali debele čabulače; moštno, obstoječe jabelke; za dom jako priporočene, tudi kupec se jih ne izogiba. 14. Princija (Prinz-Apfel) je lepa rudeča jabelka, okusno kisela; ima krvave nitke v mesu, sicer pa ni pretrpežna.

Naj ti našete sorte zadostujejo, spoštovani čitatelj, ker g. Stiegler je v razstavi omenil, da čez deset sort jabelk bi kmetovalec naj ne gojil. Ako si pa take in enake oskrbiš, boš o Veliki meši že jedel jabelke, in tudi ob Terezinem ti še bodo kinčale tvoj ograd. Lahko boš jim našel kupca in tudi ti jih še bodeš v Korizmi užival in ob Vuzmu setecem svojim za pisanko delil.

S. G.

Sejmovi. Dne 3. novembra v Pišecah. Dne 5. novembra v Mariboru. Dne 6. novembra pri Sv. Janžu pri Arnovžu, v Brežicah, pri Novi cerkvi, v Rečici, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pri Sv. Križu na Murškem polju in pri Sv. Vidu niže Ptuja. Dne 8. novembra pri Sv. Petru blizu Cmureka.

Dopisi.

Od Sv. Benedikta v Slov. gor. (Vinorejsko društvo) je pri nas oživel z nalogo, pospeševati vinorejstvo po Slov. goricah. Srce lahko boli človeka, spominjajočega se preteklih časov, ko je bilo vinorejstvo v Slov. goricah v cvetu! Pa žal, časi so minoli, poprej premožne kmetije zdaj hirajo, kmetje se težko v ravnotežju držujejo. Pomagaj nam ljubi Bog! tako se navadno kliče. Ljubi čitatelj, naše gorice so res v slabem stanju, pa veliko smo sami zakrivali. Bog ti bodi tudi gotovo pomagal, ako si pripravljen, sam vstrajno delovati za povzdigo vinorejstva. Ker je pa v slogi moč, tako je treba, da složno delujemo; v ta namen je tudi to novo društvo nastalo. Dne 30. septembra popoldne ob 1/24. uri je Št. Lenarska godba pred gostilno Jožefa Kranarja prav izborno svirala, topiči so pokali in slovenske zastave so vihrale na poslopju imenovane gostilnice. V zgornji sobi je bil prirejen kraj za zborovanje. Gospod Anton Roškar, posestnik iz Drvanje, je v imenu odbora pozdravil navzoče in otvoril društvo. Slavnostni govor so imeli č. g. Fr. Zmazek, domači župnik. Prav mikavno so razvijali v svojem govoru potrebo društvenega življenja, opirajoč se na željo sv. očeta Leona XIII, ki društva živo priporočajo. H koncu go-